

Els desastres de l'aigua

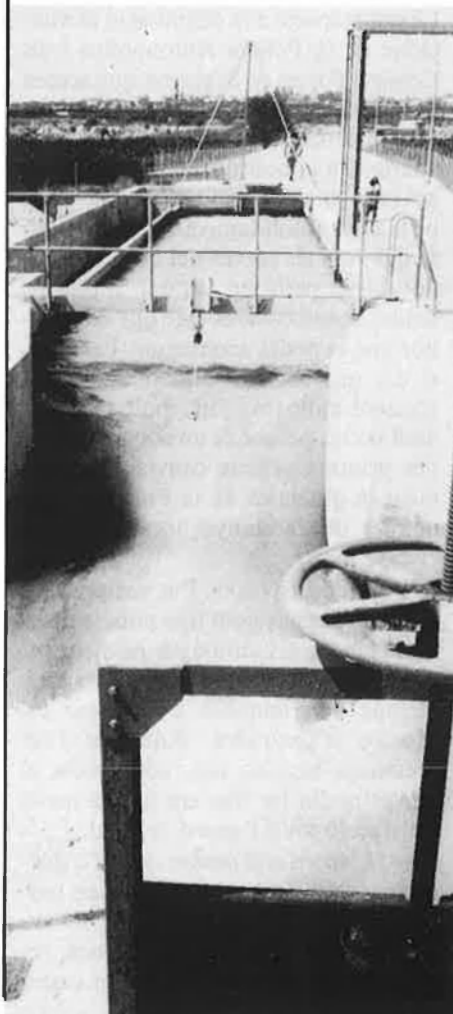

Pràcticament cada any pels mesos de tardor, sovint per la primavera, una gran part del país ha de fer-se la mateixa pregunta: ¿com és possible? ¿Com és possible, en efecte, que any rere any un país quasi sencer —el País Valencià, per exemple— haja de trobar-se amb el cor estret i l'ànim en suspens a penes cauen els habituals ruixats de la temporada? ¿Com és possible que, si els ruixats són una mica més abundants dels habituals, l'amenaça de catàstrofe siga imminent i angoixosa? I sobretot, ¿com és possible que hom no haja fet res encara (absolutament res, o pràcticament res) per controlar aquesta vella amenaça, coneguda, inevitable, repetida cada any?

—«Hom», vol dir el govern, tots els governs passats i presents, municipals, autonòmics o centrals. I «hom» ha permès deforestacions, aterraments irracionals, expansió urbana incontrolada; ha estat, i és encara, còmplice o autor de tot allò que justament calia impedir o evitar. «Hom» ha construït autopistes, carreteres i algunes altres obres necessàries, ha invertit quantitats astronòmiques en comunicacions, tecnologia, reconversió industrial, banques fallides, televisions o avions militars. En tot, excepte en la més elemental de les responsabilitats: protegir els ciutadans contra el desordre dels elements naturals. En aquest punt, sembla que falla tota voluntat política, les decisions són sempre ajornades, les obres són sempre innecessàries o inexistents: «hom», simplement, no fa res.

Mentrestant —fa deu anys, o cinc anys, o ara mateix— a penes cauen més de quatre gotes, els carrers de molts dels nostres barris es fan intransitables, el trànsit esdevé un embús permanent, les

clavegueres demostren la seua dramàtica insuficiència, totes les zones urbanes baixes s'omplen d'immensos bassals i llacs sense drenatge i per les carreteres, en molts punts, només es pot circular amb risc i perill pel viatger. Això, cada any. I cada pocs anys, el desastre habitual esdevé catàstrofe efectiva. Fins que les catàstrofes, i la resignació davant de les catàstrofes suposadament inevitables, han esdevingut

igualmente habituals. Tot és repetit, tot és previsible. Tot és una demostració continuada de la més completa passivitat de tots els governs. Ni després d'una catàstrofe tan grossa com les inundacions del Xúquer de l'any 1982, «hom» no ha eixit de la passivitat: ni reconstrucció, ni obres de contenció, ni preses de laminació dels cabals, ni aplicació de cap pla de control de la conca receptora, ni res. Milers de persones, cada any, han de patir molèsties, incomoditats greus, o coses pitjors, quan arriba el desastre de l'aigua. Uns altres milers, cada pocs anys, han de patir l'angoixa de la catàstrofe sempre possible i sovint real i tràgica. I «hom», un any i un altre any, continua sense fer-hi res. Perquè parlar, fer rodes de premsa, col·loquis o congressos, informes, plans, o judicis amb increïble retard, és exactament no fer res. I organitzar «serveis d'alerta» (que o no alerten o alarmen), i «proteccions civils» que en la pràctica no protegeixen de cap manera efectiva, tot això equival exactament a no fer res.

És una de tantes coses increïbles, i per increïbles, expressives de tota una manera de governar: aquella en què la planificació a llarg termini, la preocupació efectiva (no de gestos i declaracions) pels ciutadans, l'eficàcia real i no aparent en la gestió, no són els criteris que mouen l'acció de govern. L'aigua, cada any, posa de manifest brutalment mancances molt radicals. Com els focs de cada estiu. Mancances, ineptitud, oblit, desinterès, que «hom» no ha mostrat encara cap voluntat efectiva de corregir. Alguna cosa molt profunda està fallant: l'aigua ho demostra. Cada any.